

Tysklandsturen 2013 – en slags moderne gudstjeneste

Phillip Nortvedt

Lørdag den 22. juni møttes ti glade vikinger fra Norge – via Hamburg og noen via Berlin – i Kassel, som var første mål på studieturen i Tyskland (se AiN 4-2012.)

Det var strålende sommervær, og etter en rask innlosjering var vi klare for et høydepunkt uten like: bergparken Wilhelmshöhe. Takket være vår fremragende guide, gartneren Wolfgang Noack, som snakket Järna-svensk, ble vi loset gjennom de ulike nivåene i denne storslagne parken. Vi forstod etterhvert at vi var med på en slags innvielsesreise, hvor inntrykkene skiftet fra det mest spektakulære til det mest intime, slik det kan være når man oppholder seg i esoteriske områder. Beplantningen var anlagt uten prangende fargedekorer, men med 400 forskjellige tresorter.

Kunne vi ane spor av Christian Rosenkreutz i dette anlegget? Ikke utenkelig, og neste år skal det feires 400-årsjubileum for utgivelsen av det første skriftet om rosenkreuzernes hemmelige brorskap, *Fama Fraternitatis*. Boken om Christian Rosenkreutz' alkymistiske bryllup ble publisert her i Kassel i 1614. Vi fikk gå i disse omgivelsene på selveste St. Hans-dagen, hans mulige fødselsdag. Neste dag fortalte oppslag i media at Wilhelmshöhe-parken var oppført på UNESCOs liste over verdens kulturarv 23.6.2013. Ja, dette var en *genius loci*-opplevelse, og parken kan anbefales på det varmeste til alle som er interessert i antroposofi.

I Kassel fikk vi også se det antroposofiske konferanse-senteret, der Gesine Fay var så vennlig å vise oss rundt. Albert Vinzens fortalte om Joseph Beuys og «Aktion 7000 Eichen». Den første eiken plantet Beuys i Kassel 16. mars 1982. Trærne står over hele byen i rekker el-

På Teaterplassen i Weimar, med Goethe og Schiller på sokkel i bakgrunnen.

ler klynger, med en egen stein som markering. Albert Vinzens utgir nå en bok med en mer esoterisk tilnærming til kunstprosjektet.

Deretter tok vi toget til Weimar. Her fikk vi et par dager med Goethe og Schiller, og ikke minst en første hyggelig stopp på torget med den berømte skulpturen av Tysklands to storheter. Vi bodde tre netter i Steiners bopel i Prellerstraße 2, som var omgjort til et smakfullt, lite hotell, Hotel Alt Weimar. I gourmetrestauranten i første etasje hang flere fotografier av Rudolf Steiner og Ita Wegman, og av det første og annet Goetheanum. I hotellets trapperom hang ni av Steiners tavletegninger. Vi avsluttet dagen med en skikkelig gourmetmiddag til 32 euro. Noe slikt er vel bare mulig i det gamle DDR?

Det gjør alltid inntrykk å komme så nær de store mestere. Først opplevde vi Goethes lille, relativt beskjedne, men veldig sjarmerende Gartenhaus i den vakre

Ilm-parken. Deretter hans storslagne residens med en praktfull hage midt i byen. Det var ikke vanskelig å se at Goethe tilhørte den øverste samfunnsklasse.

I noen kvartaler bortenfor, midt i gågaten, lå Schillers bolig. Fortsatt kunne man oppleve den intense spenningen som fremdeles finnes i veggene.

Vi tok også turen til Schillers havehus i Jena, en relativt stor bolig med et særegent skriveværelse på toppen, og dertil tilhørende have og et skrivetårn. Her ble hans berømte verk *Wallenstein* til. Man kunne nærmest se ham for seg, sittende der, med en tjener diskret serverende en kopp te og kanskje et eple. Etterhvert ble også Schillers *Estetiske brev* skapt. Disse ble tilegnet den danske arveprinsen og behørig belønnet med adskillige riksdalere. Det var kjærkommet for Schiller, og på veggene i hovedhuset hans i Weimar hang innrammet flere av hans husholdningsbudsjetter og oversikt over hans økonomi, som kunne være svært variabel. Schiller hadde en elendig helse gjennom store deler av livet, og han døde ganske ung, bare 46 år gammel.

I Jena besøkte vi også filosofen Fichtes bolig, et mellomstort hus midt i byen. I tillegg var vi innom Friedrich-Schiller-universitetet, og vi fikk oppleve orgelmusikk i den gedigne Michael-kirken i sentrum. Kirken var enkelt dekorert, og under korset på alteret stod innskrevet de gåtefulle ordene: *Des Christen Herz auf Rosen geht, wenn's mitten unter'm Kreutze steht.*

Neste stopp på studieturen var Dresden. Den store opplevelsen var Rafaels «Sixtinske Madonna» i Semper Gemälde-galleriet Alte Meister. De mange reproduksjonene av dette bildet kommer ikke i nærheten

av å formidle det direkte og mektige inntrykket av å stå foran selve mesterverket – et av de største i kunsthistorien noensinne. Tross sine fem hundre år uttrykker maleriet mye modernitet i utførelsen, blant annet gjennom bruk av mye hvitt på lerretet.

Vi vet at Rudolf Steiner i sitt siste foredrag skildret en forbindelse mellom Christian Rosenkreutz og Rafael. Slik sett kan vi si at denne turen hadde en inngang og en ut-

gang på den aller mest fordypende måte. I en viss henseende var turen en slags moderne gudstjeneste.

Avslutningsvis hadde vi en overnatting i Bastei, en klippeformasjon ved Elben i Sächsische Schweiz, like øst for Dresden. Her fikk vi et inntrykk av hvor maleren Caspar David Friedrich skapte noen av sine mesterverk, blant annet *Felsenpartie im Elbsandsteingebirge* og *Der Wanderer über dem Nebelmeer*. Friedrich malte sjelens landskap, og tilbake i Dresden kunne vi oppleve hans bilder i Galerie Neue Meister Albertinum. Vi besøkte også den gjenoppbygde, praktfulle protestantiske Frauenkirche i Dresden.

Man kan spørre seg hvordan noen junidager kunne gi så mange mektige inntrykk og opplevelser. Vi fikk komme på innsiden av noen av vår kulturs største personligheter, og slik sett ble det både en ytre og en indre reise. Dessverre er det slik at disse store impulser til den europeiske utvikling til dels ble utradert av nazistene, og de trenger derfor å gjenoppdages og nyskapes i samtale og fordypning. Sist men ikke minst, vi hadde det svært hyggelig på denne turen, med artige humørfylte incitamenter hver eneste dag.

Denne opplevelsesturen hadde ikke vært mulig uten en fremragende planlegging og gjennomføring av Sissel Jenseth, så en stor takk til henne.

Neste sommer går turen til Iona, da skal det forskes på andre røtter til Europas kultur: det irske og det keltiske – i et område man også kan ane restene av det gamle Atlantis. Så det er bare å melde seg på, eller arrangere en reise selv.

Phillip Nortvedt

Gourmetmåltid i Alt Weimar.